

דף ג.

עין משפט א. הרמב"ם הל' גירושין פ"ג ה"ב

יִתֵּר עַל זֶה כָּתַב לְגֵרֶשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנִמְלַךְ וּמָצָא בֶּן עִירוֹ
וְאָמַר לוֹ שְׁמִי כְּשִׁמְךָ וְשֵׁם אִשְׁתִּי כְּשֵׁם אִשְׁתְּךָ וְנִטְלוּ
מִמֶּנּוּ וְגֵרֶשׁ בּוֹ אֶף עַל פִּי שְׁנִכְתַּב לְשֵׁם גֵּירוּשֵׁי אִינוֹ גֵּט:

שו"ע אה"ע סימן קלא סעיף ב

ב. יותר על כך, כתב לגרש את אשתו, ונמלך, ומצאו בן עירו ואמר לו:
שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך, ונטלו ממנו וגירש בו, אף ע"פ
שנכתב לשם גירושין, אינו גט.

עין משפט ב. הרמב"ם הל' גירושין פ"ג ה"ג

יִתֵּר עַל זֶה מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שְׁשִׁמוּתֵיהֶן שְׁוֹת
וְכָתַב לְגֵרֶשׁ אֶת הַגְּדוּלָּה וְנִמְלַךְ וְגֵרֶשׁ בּוֹ אֶת הַקְּטָנָה אִינוֹ
גֵּט. אֶף עַל פִּי שְׁנִכְתַּב לְשֵׁם הָאִישׁ הַמְּגֵרֶשׁ לֹא נִכְתַּב
לְשֵׁם זֶה שְׁנִתְגַּרְשָׁה בּוֹ

שו"ע אה"ע סימן קלא סעיף ג

ג. מי שהיו לו ב' נשים ששמותיהם שווין וכתב גט לגרש בו הגדולה
אינו יכול לגרש בו הקטנה ^ה, ואם אמר לסופר כתוב ואיזה שארצה

ה. משמע דהגדולה אם נכתב לה יכול לגרשה ע"י עדי מסירה דהם מכירים, וא"כ לא
בעינן מוכח מתוכו אלא לר"מ שסובר עדי חתימה כרתי, וכתב הב"ש דאפשר שלדעת
הרי"ף ודעימיה הסוברים שאף לר"א בע"ח מהני, א"כ בעינן מוכח מתוכו גם לר"א, וא"כ
אין לגרש בו אפי' הגדולה ע"י ע"מ אף שנכתב בשבילה, כיון שאין זה מוכח מתוכו ואם
גירשה בו לא תינשא, עיין ב"ש ס"ק ג'. אבל מהשו"ע משמע דגדולה מהני אפי' שפוסק
דע"ח לבד מהני ומשמע דלא כב"ש, ועיין בס"י קל"ו בב"ש ס"ק ד' דלהר"ן לא בעי מוכח
מתוכו.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

אגרש בו הגדולה או הקטנה וגירש בו אחת מהן, הרי זו ספק מגורשת ט.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' גירושין פ"ג ה"ד

יְתָר עַל כֵּן אָמַר לְסוֹפֵר כָּתוּב וְאִי זֹו שְׂאֲרָצָה אֶגְרֹשׁ בּוֹ
 וְכָתוּב הַסּוֹפֵר עַל דַּעַת זֹו וְגִרְשׁ בּוֹ אַחַת מֵהֶן הֲרִי זֶה סֶפֶק
 גִּירוּשִׁין. וְכֹל גִּט שֶׁכָּתְבוּ שְׁלֹא לְשִׁמָּה י אָף עַל פִּי שֶׁהֶעֱבִיר
 עָלָיו קְלָמוֹס לְשִׁמָּה אֵינוֹ גִּט:

שו"ע אה"ע סימן קלא סעיף ד

ד ג. והוא הדין אם אמר לסופר כתוב לאיזו שתצא מפתח הבית תחילה,
 וגירש בו זו שיצאה מפתח הבית תחילה, הרי זו ספק מגורשת.

ט. אף דקימ"ל בדאורייתא אין ברירה וא"כ לכאור' ה' הדין נותן שלא תהא מגורשת כלל,
 אך זה אינו דרך לחומרא קימ"ל בדאורייתא אין ברירה אבל לקולא יש ברירה אפי'
 בדאורייתא, כ"כ הר"ן והט"ז והב"ש.

י. כסף משנה: וכל גט שכתבו שלא לשמה וכו'. פ' המביא תניין (דף כ') א"ר חסדא גט
 שכתבו שלא לשמה והעביר עליו קולמוס לשמה באנו למחלוקת ר' יהודה ורבנן כלומר
 ולרבנן לא הוי גיטא וסובר רבינו דכרב חסדא נקיטינן ואע"ג דרב אחא בר יעקב דחי ליה
 דילמא הוא דקאמר ולעיל נמי אמרינן דיו על גב דיו פטור והרשב"א כתב ולענין פסק
 הלכה כתב ר' חננאל כיון דלא אמר בהדיא לא כשר ולא פסול חיישינן ליה. אבל הרמב"ם
 כתב דאינו גט לומר דאין חוששין לו ולא פסלה מן הכהונה ונראין דברי רבינו חננאל דהא
 לדברי רב אחא גט כשר לכולי עלמא ואע"ג דלקולא לא עבדינן כוותיה לחומרא מיהא
 לחוש חוששין לו ושמא הזקיקו לרב לומר כן מפני שבמקומה בפרק הבונה (שבת דף
 ק"ד:) גבי מתניתין כתב על גב כתב פטור אמרינן עלה מתניתין דלא כר' יהודה דתניא הרי
 שהיה צריך לכתוב את השם וכו' ולא אתמר התם הא פלוגתא דפליג עליה רב אחא דאלמא
 הא דרב חסדא עיקר ודרב אחא דחיא בעלמא הוא עכ"ל:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' גירושין פ"ג ה"ז

מִפְּנֵי תִקְנַת סוֹפֵר = הַתִּירוֹ חֲכָמִים לְסוֹפֵר שֶׁיִּכְתֹּב טָפְסִי
 גִּטִּין וַיִּנִּיחַ מְקוֹם הָאִישׁ וּמְקוֹם הָאִשָּׁה וּמְקוֹם הַזְּמַן
 וּמְקוֹם הָרִי אֶת מוֹתֶרֶת לְכָל אָדָם כְּדִי שֶׁיִּכְתְּבֵם לְשֵׁם
 הָאִישׁ הַמְּגֻרָשׁ וּלְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמְּתַגַּרְשֶׁת וְאַחַר כֵּן יִחְתְּמוּ
 הָעֵדִים לְשֵׁמוֹ וּלְשֵׁמָה :

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' פפולי המוקדשין פמ"ו ה"ד

חֲטָאֵת שֶׁשְּׁחָטָהּ לְשֵׁם זָבַח ל אַחַר כְּגוֹן שֶׁשְּׁחָטָהּ לְשֵׁם
 עוֹלָה אוֹ לְשֵׁם אֶשֶׁם אוֹ לְשֵׁם שְׁלָמִים. פְּסוּלָה כְּמוֹ

כ. כסף משנה: מפני תקנת הסופר וכו'. בקצת ספרי רבינו כתוב סופר שכתב טופסי גיטין והניח מקום האיש והאשה וכו' ה"ז פסול וטעות הוא שנפל באותם ספרים, והטור כתב לא יכתוב הסופר טופסי גיטין וכו' והרמב"ם מכשיר לגרש בו לכתחלה אם כתבו וגם גירסא זו טעות היא. ועיקר הנוסחא מפני תקנת סופר התירו חכמים לסופר שיכתוב טופסי גיטין ויניח מקום האיש והאשה וכו' וכן כתב הר"ן שזה דעת רבינו וכן מוכיחים דברי רבינו סוף פ' זה שכתב מותר להניח חש"ו לכתוב טופס הגט לכתחלה וכו' אבל העבד והכותי אין כותבין הטופס לכתחלה ואפילו ישראל עומד על גביו שלא התירו לכתוב טופסי גיטין לכתחלה אלא מפני תקנת הסופר וכן נראה מדברי ה"ה ודין זה משנה פ' כל הגט (דף כ"ו) הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה ומקום הזמן ואמרי' בגמ' שצריך שיניח אף מקום הרי את מותרת לכל אדם ודברים אלו הן הנקראים תורף. ואומר במשנה דה"ה לשטרי מקח והלוואה ור"י פוסל בכולן ור"א מכשיר בכולן חוץ מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה כלומר וגזרינן טופס אתו תורף ופסק רב הלכה כר"א ואפ"ה פסק רבינו כת"ק דס"ל דלא קי"ל בפסקיה דרב דדחינן ליה מקמי דר"י אמר שמואל ורב חנא משמיה דעולא דאוקמוה למתניתין דהכל כשרים לכתוב את הגט ואפילו חש"ו בשייר מקום התורף כדאיתא בפרק המביא תניין (דף כ"ג) אלמא ס"ל דלא גזרינן טופס אתו תורף:

ל. כסף משנה: חטאת ששחטה לשם זבח אחר וכו' אבל אם שחטה לשם חולין הרי זה כשירה וכו' עד ואין החולין מחללין קדשים. מימרות אמוראים בס"פ ב"ש (זבחים מ"ו):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שְׂבָאֲרָנוּ. אֲבָל אִם שִׁחְטָה לְשֵׁם חֲלִין. הֲרִי זֹ כְּשֶׁרָה וְלֹא
עֲלֵתָה לְבַעֲלִים:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' בליב פי"ד ה"ח

כְּלִי שֶׁהֵיטָה הַטְּמֵאָה בְּתוֹכוֹ וְהִכְנִיס הַכְּלִי לְאֹוִיר כְּלִי
חָרָס וּשְׁפַת הַכְּלִי הַטְּמֵא חוּץ לְכְלִי חָרָס אִף עַל פִּי
שֶׁהַטְּמֵאָה מְכֻוֶּנֶת בְּתוֹךְ כְּלִי חָרָס הֲרִי זֶה טְהוֹר שֶׁנֶּאֱמַר
(ויקרא יא-לג) 'אֶל תֹּכּוֹ' לֹא אֶל תּוֹךְ תֹּכּוֹ:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' בליב פי"ד ה"ט

וְכֵן אִם הָיָה כְּלִי חָרָס טְמֵא **מ** וְהִכְנִיס לְאֹוִירוֹ כְּלִי אַחַר
שֵׁשׁ בּוֹ אֲכָלִים וּמִשְׁקִין וּשְׁפַת הַכְּלִי הָאֲחֵר חוּץ לְכְלִי
חָרָס אִף עַל פִּי שֶׁהָאֲכָלִין וְהַמִּשְׁקִין מְכֻוֶּנִין בְּתוֹךְ כְּלִי
חָרָס הַטְּמֵא הֲרִי אֵלּוֹ טְהוֹרִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יא-לג) 'כֹּל
אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא' וְלֹא שֶׁבְּתוֹךְ תֹּכּוֹ. פִּיֶּצֶד. פְּוֶרֶת אוֹ
קֶפֶה אוֹ קֶדְרָה אוֹ חֲמַת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן שֶׁהֵיָה הַשְּׂרִץ בְּתוֹכָהּ
וְשִׁלְשַׁל הַקֶּפֶה לְאֹוִיר הַחֲבִית אוֹ לְאֹוִיר הַתַּנּוּר אִף עַל פִּי

מ. כסף משנה (ח-ט) כלי שהיתה הטומאה בתוכו וכו'. בספ"ק דחולין (דף כ"ה). ומ"ש
כיצד כוורת או קופה וכו' עד נטמא. רפ"ח שם: וכמה יהיה בנקב אם היה בכלי שטף
במוציא זיתים וכו': כתב הראב"ד א"א זה ההפרש לא נמצא בשום מקום וכו'. ודעת רבינו
שכל נקב שמוציאו מתורת כלי הרי הוא כשבר כלי ואינו מציל בצמיד פתיל. ומה שכתב
ומשנה שלימה היא בפ"ח היינו דתנן ניקבו העשוי לאוכלים שיעורו כזיתים העשוי למשקים
שיעורו המשקים [העשויין] לכך וכך מטילין אותו לחומרם בכונס משקה איני יודע מה הכרע
מביא ממנה הראב"ד שהרי רבינו כתבה ומפרשה בכלי חרס אבל בכלי שטף שיעורו לענין
צמיד פתיל כשיעורן לקבל טומאה מהטעם שכתבתי. ומ"ש ואם היה בכלי חרס העשוי
לאוכלים וכו' עד מטילין אותו לחומרם. ריש פ"ג וסוף פ"ט:

שֶׁהַשְּׂרֵץ מְכוּן בְּתוֹךְ אֹוִיר הַחֲבִית הוֹאִיל וּשְׁפַת הַקֶּפֶה אוֹ
הַחֲמַת לְמַעַלָּה מְשֻׁפֶּת הַחֲבִית אוֹ מְשֻׁפֶּת הַתַּנּוּר הָרִי אֵלוֹ
טְהוּרִין. וְאִם הָיָה בְּתוֹךְ הַחֲמַת אוֹ בְּתוֹךְ הַקֶּדֶרָה וְכִיּוֹצֵא
בָּהֶן אֲכָלִין אוֹ מְשַׁקֵּין וְשִׁלְשָׁלָן לְאֹוִיר הַתַּנּוּר אוֹ לְאֹוִיר
הַחֲבִית הַטְּמֵאִין הָרִי הֵן טְהוּרִין. הִיָּתָה הַכּוֹרֶת אוֹ הַקֶּפֶה
אוֹ הַחֲמַת וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן נְקוּבִין אֵינָן מְצִילִין אֶלָּא אִם הָיָה
הַשְּׂרֵץ לְתוֹכָן וְשִׁלְשָׁלָן לְאֹוִיר כְּלֵי חָרָס הַטְּהוּר נְטֵמָא.
וְאִם הָיוּ אֲכָלִין אוֹ מְשַׁקֵּין לְתוֹכָן וְשִׁלְשָׁלָן לְאֹוִיר כְּלֵי
חָרָס הַטְּמֵא נְטֵמָאוּ. וְכַמָּה יִהְיֶה בְּנֶקֶב אִם הָיָה בְּכֵלִי
שְׁטָף בְּמוֹצֵיא זֵיתִים וְאִם הָיָה בְּכֵלִי חָרָס הָעָשׂוּי לְאֲכָלִין
שְׁעוּרוֹ כְּזֵיתִים וְהָעָשׂוּי לְמְשַׁקֵּין שְׁעוּרוֹ בְּכוֹנֵס מְשֻׁקָּה.
וְהָעָשׂוּי לְכֶף וְכַף מְטִילִין אוֹתוֹ לְחֻמְרוֹ וְכִשְׁיִנְקָב כְּלֵי חָרָס
זֶה בְּכוֹנֵס מְשֻׁקָּה אֵינוֹ מְצִיל מִיַּד כְּלֵי חָרָס:

הרמב"ם הל' בליב פי"ד ה"ז

עין משפט ז.

כְּלֵי חָרָס שְׁחֻלְקוּ בְּמַחְצָה : מְשֻׁפְּתוֹ עַד קְרַקְעִיתוֹ וְנִכְנָסָה
טְמֵאָה בְּאֹוִיר אֶחָד מִשְׁנֵי הַחֻלְקִים נְטֵמָא הַכְּלֵי כָּלוּ לְפִי
שְׂאִין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְחֻלְקַת כְּלֵי חָרָס כְּדֶרֶךְ שְׁחוּלְקִין
הָאֵהָלִים. לְפִיכָךְ תַּנּוּר שְׁחֻצָּצוּ בְּנִסְרִים אוֹ בִירֵיעוֹת
וְנִמְצָא הַשְּׂרֵץ בְּמָקוֹם אֶחָד הַכֹּל טְמֵא:

ג. כסף משנה כלי חרס שחלקו במחיצה וכו' לפיכך תנור שחצצו וכו'. ריש פרק ח' וכתנא
קמא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט זז.

הרמב"ם הל' כלים פי"ד הי"א

כְּוֹרֶת פְּחוּתָהּ • אֶף עַל פִּי שְׁסֻתָּם הַפְּחָת בְּקֹשׁ אֵינָה מִצְלָת
מִיַּד כָּלִי חָרָס שְׁהָרִי אֵינָה כָּלִי:

ט. כסף משנה כוורת פחותה וכו'. משנה ריש פרק ח':